

Den sidste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 98:

Forslag til folketingsbeslutning om sanktioner over for Tyrkiet.

Af Keld Albrechtsen (EL) og Søren Søndergaard (EL).

(Fremsat 28/3 95).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Målene for Danmarks politik over for Tyrkiet er – i øvrigt helt på linje med de øvrige nordiske landes og EU-partnerens – at opnå fremskridt i menneskerettighedssituationen, at tilstræbe en fredelig og demokratisk løsning på det kurdiske spørgsmål og at sikre Tyrkiet en plads i de europæiske samarbejdsstrukturer.

Tyrkiets beliggenhed ved Europas grænse og landets størrelse og dets rolle som en moderende faktor blandt de islamiske lande gør Tyrkiet til en meget vigtig partner for Europa.

Derfor ønsker både vi selv og EU at fastholde Tyrkiet i en dialog, hvor ikke mindst menneskerettighederne er et vigtigt element. Sammen med toldunionen er denne dialog udtryk for de styrkede forbindelser med Tyrkiet, som er ønsket af EU-landene og bl.a. anbefalet af Det Europæiske Råd. Om toldunionen skal det dog tilføjes, at den kun kan blive til noget, hvis Europa-Parlamentet godkender toldunionen.

Udviklingen i Tyrkiet vedrørende menneskerettighederne og Tyrkiets militære intervention i Nordirak har ikke gjort det lettere at føre denne tosporspolitik over for Tyrkiet – det skal jeg indrømme. Sammen med andre lande presser vi til stadighed på for at opnå fremskridt for menneskerettighederne i Tyrkiet, og jeg tør roligt sige, at Danmark er et ledende land i disse bestræbelser.

Det er regeringens opfattelse, at der ikke er noget godt alternativ til denne politik, hvis man ønsker at påvirke den tyrkiske regering til at gennemføre øget demokratisering og reformer på menneskerettighedsområdet. At vende ryggen til Tyrkiet og isolere landet ved at indføre sanktioner vil kun gavne de kræfter, der er modstandere af Tyrkiets vestlige orientering. Det vil ikke hjælpe på menneskerettighedssituationen i landet, snarere tværtimod.

Regeringen kan derfor ikke støtte det fremsatte forslag til folketingsbeslutning om sanktioner over for Tyrkiet.

Men lad mig føje til, at der ikke skal herske den mindste tvivl om, at den danske regering ser med den største misbilligelse på den tyrkiske militære intervention i Nordirak. Vi opfatter den som værende i strid med folkerettens principper, og vi opfatter den som en sikkerhedsrisiko for den kurdiske civilbefolkning i området. Denne befolkning har i øvrigt allerede gennemgået store lidelser og afsavn under Golfkrigen, og det er helt uacceptabelt, at den nu igen udsættes for livsfare, tilmed i den sikkerhedszone, som FN har oprettet.

De tyrkiske tropper må trækkes tilbage så hurtigt som overhovedet muligt. Jeg noterer i den forbindelse som noget positivt i dagens strøm af nyheder, at der nu er meldinger om tilbagevækning af 20.000 mand. Men selvfølgelig er det ikke nok i sig selv; alle må trækkes tilbage.

Vi har fra dansk side ikke tøvet med at give denne holdning til kende over for de tyrkiske myndigheder. Der er hverken tvivl om Danmarks eller EU's holdning i sagen.

Lotte Henriksen (S):

Enhedslistens forslag indebærer, at selv den kritiske dialog med Tyrkiet skal ophøre.

Folketingets Udenrigsudvalg afholdt i mandags en høring om situationen i Tyrkiet, hvor ikke mindst undertrykkelsen af kurderne og menneskerettighedsproblemerne i Tyrkiet blev belyst.

Der er store problemer med menneskerettighederne i Tyrkiet. Kurderne undertrykkes og må ikke tale deres eget sprog eller dyrke deres egen kultur. Der fængsles uden domme, der forekommer tortur under afhøringer, og folk forsvinder på mystisk vis. PKK svarer igen med udvalgte terrorangreb, og sidst har Tyrkiet så invaderet Nordirak med store styrker under dække af at ville bekæmpe terrorismen.

I Socialdemokratiet tager vi afstand både fra undertrykkelsen og fra terrorvirksomheden.

Landsbyer ødelægges og nedbrændes, og kurderne er på flugt i hundredtusindvis. Der er grund til at reagere, men i Socialdemokratiet tror vi ikke på, at voldsanvendelse løser det kurdiske spørgsmål. Dialog og forhandling er den eneste måde at sikre kurderne deres menneskerettigheder på, også inden for Tyrkiets grænser. Derfor ønsker vi ikke at isolere Tyrkiet,